

Sosiaali- ja terveysministeriö
Kirjaamo
PL 33, 00023 Valtioneuvosto

kirjaamo@stm.fi

Viite: lausuntopyyntöne 13.4.2017 (Dnro 044:002016)

Laki maatalousyrittäjän lomituspalveluista

Pihvikarjaliitto kiittää mahdollisuudesta lausua lakiluonnokseenne maatalousyrittäjien lomituspalveluista.

Lausumme seuraavaa:

3 § Maatalousyrittäjä

Tässä laissa tarkoitetaan maatalousyrittäjällä kotieläintuotantoa, jota harjoitetaan Suomessa itsenäisessä taloudellisessa yksikössä. Lisäksi edellytetään, että

- a) maatalousyrittäjän kotieläintuotanto käsittää tuotantotaukoja lukuun ottamatta vähintään **kuusi** kotieläinyksikköä;

Pihvikarjaliitto pitää lomaoikeuden rajaamista vähintään kuuteen eläinyksikköön merkittävänä heikennyksenä pienkarjojen asemaan. Kotieläintuotanto on haastavaa ja ammattitaitoa vaativaa työtä, harjoitettiinpa sitä minkä kokoisessa yksikössä tahansa. Pienillä tiloilla työmäärää lisää vielä työn käsityövaltaisuus. Kotieläinten hoitotyö vaatii ammattitaitoa, eli eläimiä ei voi jättää kenen tahansa hoitoon. Tämä rajausta evää pienkarjoilta sekä lomaoikeuden että mahdollisuuden sijaisapuun.

Ehdotamme, että kaavamainen lomaoikeus eläinmäärien perusteella poistetaan.

4 § Maatalousyrittäjä

Tässä laissa pidetään maatalousyrittäjänä maatalousyrittäjässä kotieläintuotantoa elinkeinotoimintanaan harjoittavaa luonnollista henkilöä sekä hänen puolisoaan.

Tässä laissa maatalousyrittäjänä pidetään myös kotieläintuotantoa harjoittavan osakeyhtiönä toimivan maatalousyrittäjän toimitusjohtajaa tai hallituksen jäsentä, joka omistaa yksin yli 20 %:a osakeyhtiön osakepääomasta tai hänellä on yksin yli 20 prosenttia yhtiön osakkeiden tuottamasta äänimäärästä.

Pihvikarjaliitto esittää, että lomitusoikeuden voisi valita joko henkilökohtaisena tai tilakohtaisena vaihtoehtona. Lomaoikeus ei missään tapauksessa saa olla ainoastaan tilakohtainen, koska silloin pakotetaan tilan töihin osallistuvat pitämään lomansa samanaikaisesti ja se on monilla tiloilla pikemminkin haitaksi

kuin eduksi. Eräissä tapauksissa tilakohtainen järjestelmä aiheuttaisi lomittajalle kohtuuttomia ammattitaitovaatimuksia, jos tilan omaa väkeä ei ole työparina. Lisäksi tilakohtaisessa järjestelmässä lomituspäivien määrä yleensä vähentyisi merkittävästi, mikä ei edistä maatalousyrittäjän jaksamista.

5 § Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

4) kotieläinyksiköllä eläinlajikohtaisesti määräytyviä yksiköitä, joissa välttämättömät kotieläinten hoitotyöt vastaavat työmäärällisesti toisiaan;

Ehdotuksen liitteenä olevassa asetuksessa määritellään kotieläinyksiköiden määrät, joiden on katsottu vastaavan työmäärällisesti toisiaan. Sen mukaan yhteneviä olisivat

- 1) 1 lehmää tai 5 muuta nautaeläintä, joiksi luetaan myös emolehmä,*
- 4) 4 yli kuuden kuukauden ikäistä vuolta,*
- 5) 4 uuhia tai 10 yli kuuden kuukauden ikäistä lammasta,*

Toisin sanoen lakiluonnoksen mukaan 5 emolehmää vastaisi työmäärällisesti neljää vuolta tai uuhia. Tämä ei missään tapauksessa pidä paikkaansa, vaan emolehmäkarjojen edellyttämä työmäärä on huomattavasti suurempi ja vaihtelee vuodenajan mukaan. Työmäärän laskemisessa on otettava huomioon koko vuoden työtarve.

Emolehmän tarvitsema tilantarve tai rehun ja kuivikkeen määrä ei vertaudu vuohiin tai uuhiin vaan pikemminkin lypsylehmään. Kun kuivitetään ja ruokitaan sata nautaa, työn määrä on oleellisesti suurempi kuin 80 uuhien ruokinta ja kuivitus.

On myös huomioitava lomittajan vastuu eläimestä. Huolimatta siitä, että eläimen hoidon taso ei saa olla riippuvainen sen arvosta, lomittajan tulee eläimiä tarkkailla ja hoitaessa ottaa myös huomioon taloudelliset riskit: emolehmän teurashinta on noin 700 euroa, mutta uuhien teurasarvo voi jäädä alle 20 euron.

Vaadimme, että tämä kohta muotoillaan emolehmiin perustuvan lihakarjankasvatuksen osalta uudelleen.

5 § Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan

5) välttämättömillä kotieläinten hoitotöillä sellaisia kotieläinten hoitotöitä, jotka ovat välttämättömiä päivittäin tai viikoittain. Välttämättömiin kotieläinten hoitotöihin ei lueta niitä töitä, jotka vastaavat 21 §:ssä tarkoitettuja valvontakäyntejä tai varallaoloa;

Välttämättömät hoitotyöt vaihtelevat emolehmätiloilla vuodenajan, eivät päivän tai viikon mukaan. Tässä määritelmässä tulee ottaa huomioon kaikki ne toimet, jotka ovat emolehmätuotannossa keskeisiä, kuten laiduntaminen, poikiminen ja siemennys.

Kasvukaudella laiduntaminen on emolehmätilan tärkein toiminto, joka on taloudelliselta merkitykseltään verrattavissa lypsylehmän lypsämiseen. Kasvukauden hyödyntämiseen liittyvät normaalit työt tulee sisällyttää lomittajan tehtäviin, kuten esimerkiksi aitojen korjaus, lohkojen jakaminen ja yhdistäminen sekä laumojen siirtäminen lohkolta toiselle. Poikimakaudella työhön kuuluu poikimistarkkailu, jota tiloilla tehdään ympärivuorokautisesti.

Viitaten työmäärän vaihteluun vuodenajasta riippuen esitämme, että työaikaan ja työn sisältöön sallitaan joustoja tarpeen mukaan.

7 § Lisävapaa

Maakunta voi myöntää maakunnan tarjoamia lomituspalveluja käyttävälle maatalousyrittäjälle kalenterivuodessa lisävaapaata enintään 200 tuntia.

Lisävapaan määrällinen nostaminen on tervetullut uudistus.

32 § Lomittajien maatalousyrityskohtainen perehdytys

Maakunnan tarjoamassa lomituksessa maakunnan on huolehdittava yhteistyössä maa-talouslyrittäjän kanssa siitä, että maatalousyritykseen vuosiloma- tai sijaisapulomitukseen osoitetut lomittajat saavat tilalla maatalousyrityskohtaista perehdytystä 20 §:ssä tarkoitettuihin vuosiloma- ja sijaisapulomituksella huolehdittaviin tehtäviin.

Pihvikarjaliitto on huolestunut lomittajien ammattitaidollisista vaatimuksista, jotka uudistuksen myötä korostuvat. Jo nykyisin lomittajat harvoin hallitsevat eläinten lääkinnän, kiimojen tarkkailun, poikimisten seurannan tai tiloilla tarvittavia konetaitoja, kuten traktorin tai pienkuormaajan käytön ruokinnassa.

Koulutus ja perehdyttäminen ovat eri asioita. Ehdotamme, että lomittajien koulutukseen suunnataan nykyistä enemmän resursseja, ja heiltä edellytettäisiin perehtyneisyyden lisäksi pätevyyttä eri tuotantomuotojen vaatimuksiin.

Kunnioittavasti,

Antti Veräväinen
puheenjohtaja
0500-835084
antti.veravainen@pihvikarjaliitto.fi